

NACIONALNI CENTAR ZA VANJSKO
VREDNOVANJE OBRAZOVANJA

Идентификациона
налепница

ПАЖЉИВО НАЛЕПИТИ

СРПСКИ ЈЕЗИК

ШКОЛСКИ ЕСЕЈ

SRP IK-1 D-S017

SRP.17.SR.R.K1.16

12

Празна страница

ОПШТА УПУТСТВА

Пажљиво прочитајте сва упутства и следите их.

Не окрећите страницу и не пишите школски есеј док то не одобри дежурни наставник.

Налепите идентификационе налепнице на све испитне материјале које сте добили у сигурносној врећици.

Испит траје **150** минута.

У овом делу испита напишите школски есеј следећи приложена упутства и смернице за писање школског есеја.

Школски есеј треба да има од **300** до **400** речи.

Можете да пишете по листу за концепт, али се његов садржај неће бодовати.

Школски есеј обавезно напишите на листу за уредно писање.

Употребљавајте искључиво хемијску оловку која пише плавом или црном бојом.

Пишите читко. Школски есеј бодоваће се с нула (0) бодова ако је писан великим штампаним словима или ако је нечитко написан. Ако погрешите у писању, грешке ставите у заграде, прецртајте их и ставите скраћени потпис.

Желимо Вам много успеха!

Ова испитна књижица има 16 страница, од тога 4 празне.

Српски језик

Школски есеј

Пажљиво прочитајте наведени текст и смернице за писање школског есеја. Свој школски есеј обликујте као заокружену целину с **уводом, разрадом и закључком**. Пазите да Ваш школски есеј буде **правописно и граматички тачан**. Све смернице морате да уврстите у свој школски есеј. Редослед понуђених смерница не обавезује Вас у обликовању школског есеја.

Вођа

– Браћо и другови, саслушао сам све говоре, па вас молим да и ви мене чујете. Сви нам договори и разговори не вреде, докле год смо ми у овом неплодном крају. На овој прљуши и камену није могло рађати ни кад су биле кишне године, а камоли на овакву сушу какву, ваљада, нико никад није запамтио.

– Докле ћемо се ми овако састајати и напразно разговарати? Стока нам полипса без ране, а још мало па ће нам и деца скапавати од глади заједно с нама. Ми морамо изабрати други начин, бољи и паметнији. Ја мислим да је најбоље да ми оставимо овај неродни крај, па да се кренемо у бели свет, да тражимо бољу и плоднију земљу, јер се овако не може живети.

(Тако је говорио некад, на неком збору, изнемоглим гласом један од становника неког неплодног краја. Где је и кад ово било, то се, мислим, не тиче ни вас ни мене. Главно је да ви мени верујете да је то било негде и некад у неком крају, а то је доста. Оно, додуше, некад сам држао да сам целу ову ствар ја сам однекуд измислио, али, мало-помало, ослободих се те страшне заблуде, и сад тврдо верујем да је све ово што ћу сад причати било и морало бити негде и некад, и да ја то никад и ни на који начин нисам могао измислити.)

Слушаоци, бледа, испијена лица, тупа, мутна, готово бесвесна погледа, са рукама под појасом, као да оживеше на ове мудре речи. Сваки је већ себе замишљао у каквом чаробном, рајском пределу, где се мучан и трудан рад плаћа обилном жетвом.

– Тако је, тако је!... – зашушташе изнемогли гласови са свију страна.

– Је ли б...л...и...з...у...? – чу се развучен шапат из једног угла.

– Браћо! – отпоче опет један говорити мало јачим гласом. – Ми морамо одмах послушати овај предлог, јер овако се више не може. Радили смо и мучили смо се, па све узалуд. Одвајали смо и од уста својих те сејали, али наиђу бујице па снесу и семе и земљу са врлети, и остане го камен. Хоћемо ли ми вечито овде остати и радити од јутра до мрака, па опет бити и гладни и жедни, и голи, и боси?... Морамо поћи и потражити бољу, плоднију земљу, где ће нам се мучан труд награђивати богатим плодом.

– Да пођемо, одмах да пођемо, јер се овде живети не може! – зашушта шапат, и маса пође некуд, не мислећи куда.

– Станите, браћо, куда ћете? – опет ће онај први говорник. – Морамо ићи, али се тако не може. Ми морамо знати куда идемо, иначе можемо пропасти горе уместо да се спасемо. Ја предлажем да изаберемо вођу, кога сви морамо слушати и који ће нас водити правим, најбољим и најпречим путем.

Српски језик

Школски есеј

– Да изаберемо, одмах да изаберемо!... – чу се са свију страна.

Сад тек настаде препирка, прави хаос. Сваки говори и нико никог нити слуша, нити може чути. Затим се почеше одвајати у групице; свака шушка нешто за се, па и групице прскоше и узеше се за руке све два и два, те један другом говори и доказује, вуче један другог за рукаве и меће руку на уста. Опет се састану сви, и опет сви говоре.

– Браћо! – истаче се одједном један јачи глас и надмаши остале промукле, тупе гласове.

– Ми овако не можемо ништа учинити. Сви говоримо и нико никог не слуша. Бирамо вођу! Па кога бисмо то између нас и могли изабрати? Ко је између нас путовао да зна путове? Ми се сви добро знамо, и ја први се не бих смео са својом децом поверити ниједноме овде на овом збору. Него, кажите ви мени који познаје онога путника тамо, што још од јутрос седи у хладу крај пута?...

Настаде тишина, сви се окренуше непознатом и узеше га мерити од главе до пете.

Човек онај, средњих година, мрка лица, које се готово и не види од дуге косе и браде, седи, ћути као и дотле, и некако замишљено лупка дебелим штапом по земљи.

– Јуче сам ја видео овога истог човека са једним дечком. Ухватили се за руке и иду улицом. Синоћ онај дечко отишао некуд кроза село, а овај сам остао.

Радое Домановић

Српски језик

Школски есеј

Смернице за писање школског есеја

1. Којем књижевном правцу припада Радоје Домановић и по чему је он познат у српској књижевности?
2. Наведите његова најзначајнија књижевна дела и основне карактеристике његовог стваралаштва.
3. Одредите централне теме његовог стваралаштва.
4. Којој врсти приповедака припада „Вођа”? Наведите основне карактеристике те књижевне врсте.
5. Које основно стилско средство користи аутор у приповеци „Вођа”? Објасните.
6. Протумачите односе међу ликовима у делу и посебан однос колектива према странцу.
7. Изнесите карактеристике језика и стила и цитирајте текст којим ћете то поткрепити. Напишите свој став о делу и начину на који писац приказује друштво свог времена.

Лист за уредно писање

Овим простором
користи се
оцењивач.
Молимо Вас, не
пишите по њему.

03

Лист за уредно писање

03

Лист за уредно писање

Овим простором
користи се
оцењивач.
Молимо Вас, не
пишите по њему.

03

Лист за уредно писање

Овим простором
користи се
оцењивач.
Молимо Вас, не
пишите по њему.

03

Лист за уредно писање

Овим простором
користи се
оцењивач.
Молимо Вас, не
пишите по њему.

03

Лист за уредно писање

Овим простором
користи се
оцењивач.
Молимо Вас, не
пишите по њему.

03

Лист за уредно писање

Овим простором
користи се
оцењивач.
Молимо Вас, не
пишите по њему.

03

Празна страница

Празна страница

Празна страница

